

Veér András, a szakma szégyene

Összeférhet-e a politikai gyűlöletbeszéd a pszichiátria tudományával?

■ TÓTH Gy. LÁSZLÓ

Mikor elolvastam Veér András El a kezekkel című cikkét (Népszava, 2002. április 3.), nem akartam hinni a szememnek. Először arra gondoltam, hogy ekkora aljasság nem létezik. Civilizált, európai országban élünk, ahol az együttélési és erkölcsi normák bizonyos dolgokat eleve lehetetlenné tesznek. Ezek az etikai korlátok és szabályok sok embert visszatartanak attól, hogy másokat megüssenek, leköpjenek, vagy nyilvánosság előtt gátlástalanul rágalmazzanak, gyűlölködjének. Sok mindent megéltünk már, de először történt meg, hogy egy posztkommunista-balliberális pszichiáter politikai előítéleteitől vezéreltetve egy napilapban lényegében elmebetegnek minősítette neki nem tetsző politikai ellenfelét, Kövér Lászlót, a kormányzó párt alelnökét. Veér úr ugyanis a legújabbban az MSZP-ben politizál, és a jelek szerint ott is praktizál.

Ha pszichiáterként bárkiről azt gondolja, hogy az illető beteg, akkor orvosi esküjének megfelelően akkor jár el helyesen, ha mondjuk négy szemközti beszélgetésen figyelmezteti az érintettet (vagy a családtagjait) a szerinte fenyegető bajra, és javasol egy alapos kivizsgálást. Itt nem ez történt. Veér Andrásnál képzetesebb pszichiáterek szerint alapos vizsgálatok nélkül csak a kóklerek diagnosztizálnak. Azok se nyilvánosan. Nem tudjuk, Veér úr vajon mit szól ahhoz a közkeletű vélekedéshez, amely szerint a mindenáron érvényesülni és szerepelni vágyó pszichiáter egy tipikus paranoid-cezaromán alkat, akit írás közben sokszor annyira elragad a hév, hogy még a nyelvtannal sem boldogul. Ezt már évekkel ezelőtt is szóvá tettem (Magyar Nemzet, 1998. augusztus 21.).

Veér úr ambiciózus ember. Ez magyarázza, hogy gyakorlatilag már minden párt környékén megfordult. Az MSZMP-ben kezdte, aztán a Kereszténydemokrata Párt körül tűnt fel, majd alelnök volt a Köztársaság Pártban. Az úgynevezett Demokratikus Charta aktivistája, majd Horn Gyula kormánybiztosa. Ezt követően az SZDSZ-ben nyomult. Ma egykori pártjának utódpártjában, az MSZP-ben található. Egyik interjújában bejelentette, hogy az ő aktivitásának kevés a képviselőség. Ugyanitt közölte: az igazi értelmiségi az baloldali és liberális (Népszava, 2001. december 21.).

Érdekes, hogy Veér úr saját elvtársait nem diagnosztizálja. Vagy nem olvassa *Eörsi István, Vágvolgyi B. András, Szanyi Tibor* visszafogottnak aligha nevezhető megnyilvánulásait? Emlékszik még a hippokratészi esküre? Veér mostani eljárása egyébként nem ismeretlen. A Szovjetunióban az ellenzékiek elhallgattatásának egyik bevált módszere volt, hogy lappangó skizofrénné nyilvánították őket. Veér Andrásnak hazudnia kellett, hogy Kövér Lászlót paranoiásnak nyilváníthassa. De egy gyakorló pszichiáternek ez nem megoldhatatlan feladat. A két perdöntő bizonyíték: a hazaárulózás és a politikai ellenfelek önakasztásra buzdítása. Vegyük a hazaárulózást. Ez a kijelentés egy heves parlamenti vita közben hangzott el, amiből viszont nem következik automatikusan, hogy a kijelentésnek ne lehetne igazságtartalma. Ha e kijelentés a legcsekélyebb igazságtartalommal bír, akkor viszont ez alapján lehetetlen bárkit paranoiásnak minősíteni. Márpedig Kövér László szavainak sajnos volt és van igazságtartalmuk. A kedvezménytörvény, majd a Benes-dekrétumok körüli vita kétségessé tette a

posztkommunista baloldal nemzeti elkötelezettségét. Ezt nem csak Kövér László látta így.

A másik vádponttal sincs nagyobb szerencséje. Elismerem, hogy Kövér László szavai kiforgathatók, de a szövegkörnyezetből egyértelműen kiderül, hogy az elhangzottak nem konkrét, hanem szimbolikus szinten értendők. De Veér András a tények sose zavarták. Mindig azt írja, amit éppen kell. Nemrég megmosolyogtató módon hosszan értekezett arról, hogy a szorongó, faragatlan és infantilis Orbán kitér Medgyessy intellektuális személyisége elől, miután a kormány négy éve tele van sikertelenséggel, dilettantizmussal, pökhendiséggel stb. (A szorongás nagy úr, Népszava, 2002. március 18.). Veér úr kórosan elfogult. Ez persze önmagában nem lenne baj, a probléma az, hogy zavaros dühkitörései rendszeresen nyilvánosságot kapnak. *Németh Péter*, a Népszava főszerkesztője nyilván tudja, mit és miért csinál. Veér András fanatizmusát bizonyítja, hogy egy másik írásában azt állította, *Rákosi* óta nem emlékszik ilyen demagóg és aljas hamisításra, mint amit Orbán Viktor követett el. Fasizmusról és félelemkeltésről ír.

Szerinte a fideszesekre győzelem vagy börtön vár. Nem titkolja: „Örülünk neki, hogy ők félnék” (Ütszéli hang, Népszava, 2002. április 11.).

Szeretném hangsúlyozni: Veér úrhoz hasonlóan én is csak egyéni véleménynyilvánításnak szántam az itt leírtakat. Reméljük, Veér András gyógyítható. De csak egy korrekt, politikától mentes kivizsgálás után. Ettől függetlenül, mint magyar állampolgár, kérem a magyar pszichiátria jeles képviselőit, hogy a megfelelő etikai vizsgálatok után Veér András szíveskedjenek szervezeteikből kizárni. Ugyanis csak így szerezhetik vissza a szakma becsületét. A pszichiátria nem válhat újra politikai erők „térítő” eszközévé. Mint az köztudomású, Veér András megfelelő tudományos végzettség nélkül neveztek ki még a Kádár-korszakban az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet vezetőjévé. Erősen kétséges, hogy Veér doktor politikai motíváltsága, karriervágya és előítéletei miatt alkalmas-e egyáltalán a gyógyításra. Képes-e empátiával közelíteni egy jobboldali értékrendet valló beteghez? Vagy ő már csak a posztkommunistákat és a balliberálisokat óhajta gyógyítani? Sajnos nehéz vitatni *Kristóf Attila* állítását: „Egyértelmű tehát, hogy az esküszegő orvos politikai célzattal írta meg diagnózisát, amely szerintem a rendszerváltás utáni magyar publicisztika egyik legalantasabb terméke” (Magyar Nemzet, 2002. április 5.).

Szeretném egyértelművé tenni, hogy itt nem pusztán egyedi esetről van szó. Nem Veér Andrásról, hanem a veérandrásozások elleni, szervezett küzdelemről. Az előttünk álló időszakban ugyanis hihetetlenül meg fog nőni a polgári kezdeményezések, bátor kiállások és állásfoglalások szerepe. A jobboldal, amely megmutatta nagyságát, számszerűen is alátámasztott erejét, gyakorlatilag médiapozíciók híján fog maradni. Márpedig hogy erkölcsi fölénye mellé felsorakoztathassa valódi tartalékait, országépítő erejét is, ahhoz a polgári erők összefogására minden korábbinál inkább szükség lesz: az ország felemelkedése céljából.

Mert csak így remélhetjük, hogy véget ér az a kor és gyakorlat, amikor a baloldaliak – szocialisták, szabad demokraták, kommunisták – politikai ellenfeleiket elmebeteggé nyilváníthatták.

A szerző politológus, publicista, a miniszterelnök főtanácsadója